

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Rodinné Věci a Dědictví](#) > [Vyživovací Povinnost](#) > Netherlands

Vyživovací povinnost

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Nizozemsko

1 Co znamenají pojmy „výživné“ a „vyživovací povinnost“ v praxi? Které osoby musí platit výživné jiné osobě?

Povinnost poskytovat výživné vzniká z pokrevního příbuzenství a příbuzenství sňatkem, (předchozího) manželského svazku nebo vztahu mezi rodičem a dítětem. Vyživovací povinností se rozumí povinnost přispívat na životní náklady oprávněného (dále také „oprávněný na výživné“), přestože žije odděleně.

Vyživovací povinnost mezi manželi během manželství trvá i poté, kdy je manželství rozvedeno. Soud může v rozsudku o rozvodu nebo v pozdějším rozhodnutí přiznat výživné na náklady jednoho bývalého manžela druhému bývalému manželovi, jehož příjem není dostatečný pro hrazení jeho životních nákladů (a nelze rozumně předpokládat, že by takový příjem získal), a to na jeho žádost. Při stanovení rozsahu vyživovací povinnosti soudce přihlíží k potřebám oprávněného na výživné a k prostředkům (finančním zdrojům) druhého bývalého manžela. Svou roli mohou sehrát i faktory nefinanční, například délka trvání manželství nebo věk osoby mající nárok na výživné. Maximální doba trvání vyživovací povinnosti je 5 let. Pokud manželství nebo registrované partnerství trvalo méně než 10 let, vyživovací povinnost zaniká po uplynutí poloviny doby trvání manželství nebo partnerství.

Existují tři výjimky:

- Mají-li manželé společné děti, vyživovací povinnost (bývalého) manžela trvá až do okamžiku, kdy nejmladší dítě dosáhne věku 12 let.
- Pokud manželství trvalo alespoň 15 let a oprávněný na výživné začne do 10 let pobírat starobní důchod, zaniká vyživovací povinnost v okamžiku, kdy tento důchod začne pobírat.
- Pokud se oprávněný na výživné narodil 1. ledna 1970 nebo dříve, manželství nebo registrované partnerství trvalo déle než 15 let a oprávněnému na výživné nevznikne po dobu delší než 10 let nárok na důchod, činí doba trvání vyživovací povinnosti 10 let.

Na žádost oprávněného na výživné může soud stanovit lhůtu, pokud by s ohledem na všechny okolnosti případu bylo použití těchto zákonných lhůt v rozporu se zásadami přiměřenosti a spravedlnosti. Tato žádost musí být podána do tří měsíců od zániku povinnosti.

Bývalí manželé mohou uzavřít vlastní mimosoudní ujednání o výživném. Tato ujednání jsou obvykle stanovena ve formě (rozvodové) dohody. V praxi bude tato dohoda schválena soudem v okamžiku rozvodu nebo ukončení registrovaného partnerství. Toto schválení poskytuje oprávněnému větší právní jistotu, neboť dohody může vykonávat soudní exekutor nebo v určitých případech úřad LBIO (Národní úřad pro výběr výživného).

Výše uvedené se použije rovněž pro výživné mezi bývalými registrovanými partnery.

Vyživovací povinnosti rodičů a nevlastních rodičů

Rodiče musí podle svých možností hradit náklady na péči a výchovu nezletilých dětí. Během manželství nebo registrovaného partnerství jsou nevlastní rodiče rovněž povinni vyživovat nezletilé děti svého manžela nebo

partnera, které patří do jejich rodiny. Rodiče a nevlastní rodiče jsou rovněž povinni hradit životní náklady a náklady na studium svých (nevlastních) dětí ve věku 18 až 21 let. Po dosažení věku 21 let jsou rodiče povinni platit výživné pouze v případě, že jsou jejich potomci v nouzi.

Vyživovací povinnosti biologických otců/partnerů matky

Biologický otec dítěte je rovněž povinen poskytovat výživné na dítě, které zplodil (ale neuznal), pokud má dítě pouze matku a není v právním rodinném vztahu s jiným rodičem (jinými slovy, pokud neexistuje žádný jiný zákonný rodič). Stejná povinnost se váže na životního partnera matky, který dal souhlas k jednání, jež mohlo vést ke zplazení dítěte.

Vyživovací povinnosti osob, které nejsou rodiči a mají dítě ve společné péči

Každá osoba, která není rodičem, ale společně s rodičem dítěte o dítě pečuje, má k tomuto dítěti vyživovací povinnost (článek 1:253w občanského zákoníku). Vyživovací povinnost trvá, dokud dítě nedosáhne věku 21 let; v tomto věku je z důvodu zletilosti dítěte společná péče ukončena.

Kdy je třeba hradit životní náklady?

Povinnost (nevlastních) rodičů vůči jejich nezletilým a mladším dospělým (nevlastním) dětem (a vyživovací povinnost rovnocenná vyživovací povinnosti rodiče) existuje bez ohledu na případnou potřebu či nouzi. Ve všech ostatních vztazích existuje pouze právo na výživné pro osoby v nouzi.

Má se to, že osoby jsou v nouzi, nemají-li dostatečný příjem pro své potřeby a nelze-li rozumně očekávat, že by byly schopny takového příjmu samy dosáhnout. Povinnost (nevlastních) rodičů vůči jejich nezletilým a mladším dospělým (nevlastním) dětem (do 21 let věku) existuje bez ohledu na případnou potřebu či nouzi. Potřeba výživného je stanovena také pro děti do 21 let.

Jak se stanoví výše výživného?

Zákonnými kritérii pro určení částky splatné na výživné jsou potřeba oprávněného a schopnost povinného platit.

2 Do jakého věku může dítě dostávat vyživovací příspěvek? Liší se pravidla pro výživné týkající se nezletilých od pravidel týkajících se dospělých?

Náklady na péči a výchovu dětí mladších 18 let (nezletilé děti) hradí rodiče. Jedná se o životní náklady a další náklady spojené s výchovou dítěte, například se vzděláváním a zájmovou činností. Rodiče jsou povinni hradit náklady na péči a výchovu podle svých prostředků. Tato povinnost trvá i tehdy, má-li dítě vlastní prostředky a/nebo příjem.

U dětí ve věku 18, 19 či 20 let („mladší dospělí“) odpovídají rodiče za hrazení životních nákladů a nákladů na vzdělání. Životní náklady a náklady na vzdělání znamenají totéž, co náklady na péči a výchovu v dětství. Tato povinnost platí i v případě, že děti mají vlastní prostředky a/nebo příjmy. Na základě případných strukturálních příjmů dítěte se však určuje rozsah jeho potřeby výživného.

V případě potomků starších 21 let mají rodiče vyživovací povinnost vůči nim pouze tehdy, pokud jsou v nouzi a nejsou schopni se o sebe postarat, například v případě tělesného nebo duševního postižení.

3 Měl bych se s žádostí o výživné obrátit na příslušný orgán nebo na soud? Jaké jsou hlavní prvky tohoto postupu?

Částka, kterou musí osoba povinná na plnění vyživovací povinnosti platit, je buď určena samotnými stranami a stanovena v dohodě, nebo ji v soudním rozhodnutí určí soud.

O rozhodnutí o výživném pro bývalého manžela nebo pro dítě je také často žádán soud během rozvodového řízení.

4 Je možné podat žádost jménem příbuzného (pokud ano, jakého stupně) nebo jménem dítěte?

Návrh musí podat právní zástupce osoby oprávněné na výživné. Podání návrhu bez právního zástupce není povoleno. Nezletilé děti u soudu zastupuje jejich zákonný zástupce (obvykle rodič).

5 Jestliže mám v úmyslu podat žalobu, jak zjistím, který soud je příslušný?

Vnitrostátní soudní příslušnost

Pokud jde o vnitrostátní příslušnost nizozemských soudů, ve věcech výživného je příslušným soudem v prvním stupni: soud v místě bydliště buď navrhovatele (jednoho z navrhovatelů), nebo jedné ze stran uvedených v návrhu nebo, pokud jedna z těchto stran nemá trvalé bydliště, soud v místě faktického bydliště jedné z nich. Odvolání lze podat k odvolacímu soudu v jurisdikci, do níž daný soud spadá.

Mezinárodní příslušnost v rámci Evropské unie

Od 18. června 2011 platí pro vyživovací povinnosti v rámci Evropské unie nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností. Nařízení obsahuje ustanovení o příslušnosti soudu.

Jádro nařízení o vyživovací povinnosti je obsaženo v jeho článku 3, který obsahuje čtyři možná kritéria příslušnosti těchto soudů:

- soud místa, v němž má osoba povinná na plnění vyživovací povinnosti místo obvyklého pobytu, nebo
- soud místa, v němž má oprávněný místo obvyklého pobytu, nebo
- v rámci akcesorické pravomoci: soud, který je příslušný ve věcech týkajících se postavení osoby (např. původu, rozvodu manželství); nebo
- také v rámci akcesorické pravomoci: soud, který je příslušný ve věci rodičovské zodpovědnosti.

Strany si také mohou po vzájemné dohodě zvolit soudní příslušnost na základě určitých relevantních faktorů. Pro uplatňování nařízení o vyživovací povinnosti není nezbytné, aby se místo obvyklého pobytu odpůrce nacházelo na území členského státu. Státní příslušnost účastníků řízení zde také nemá vliv.

Vzhledem k tomu, že pravidla příslušnosti uvedená v nařízení již nejsou omezena na případy, kdy má odpůrce bydliště v EU, platí v Nizozemsku vždy.

Mezinárodní příslušnost mimo Evropskou unii

Co se týče mezinárodní příslušnosti nizozemských soudů mimo Evropskou unii, platí toto: Pokud odpůrce žije mimo Evropskou unii, je podle občanského soudního řádu příslušný nizozemský soud. Nizozemský rozvodový soud je pak oprávněn činit předběžná opatření, pokud jde o rozvod, či pomocná opatření, jako je stanovení výživného či pokračování v obývání společného obydlí manželů. Nizozemský soud je rovněž příslušný rozhodnout o samostatném návrhu na výživné, pokud:

- navrhovatel nebo jedna či více zúčastněných stran uvedených v návrhu žije v Nizozemsku;
- případ jinak dostatečně souvisí s právní oblastí Nizozemska;
- si strany zvolily nizozemské soudy nebo
- se zúčastněná strana dostaví k jednání a nevznese námitku nepřislušnosti.

6 Musím jako žalobce podat žalobu skrze nějakého prostředníka (např. advokáta, ústředního nebo místního orgánu atd.)? Pokud ne, jaké postupy se použijí?

Návrh na určení, změnu nebo zrušení vyživovací povinnosti musí podat advokát. Tento advokát bude zastupovat navrhovatele v řízení. Jména a adresy advokátů naleznete na webové stránce „[Najít advokáta – Nizozemská advokátní komora](#)“.

Existuje „[Sdružení rodinných právníků a mediátorů pro rozvody](#)“, jehož členové se specializují mimo jiné na otázky rozvodu a vyživovací povinnosti. Také se zaměřují na mediaci a veškeré související záležitosti.

7 Musím platit poplatky za podání žaloby? Pokud ano, o jakou částku se bude přibližně jednat? Jsou-li mé finanční prostředky nedostačující, může mi být poskytnuta právní pomoc k úhradě nákladů řízení?

V souvislosti se soudním řízením je třeba zaplatit příspěvek na soudní náklady. Jedná se o soudní poplatek. Kromě toho vzniknou náklady za využití služeb advokáta a soudního exekutora.

Není-li strana sporu schopna nést (plně) náklady na advokáta, může mít za určitých okolností nárok na právní pomoc. Jde o tzv. „případ právní pomoci“. Část nákladů hradí stát; účastník řízení platí „osobní příspěvek“. Rozsah tohoto „osobního příspěvku“ závisí na příjmu a finančních poměrech účastníka. Právní pomoc poskytuje [Rada pro právní pomoc](#). Advokát musí požádat o právní pomoc Radu pro právní pomoc.

Pokud je přiznána právní pomoc, je soudní poplatek snížen i ve věcech výživného.

Nárok na právní pomoci se vztahuje rovněž na přeshraniční spory, tj. má-li navrhovatel bydliště mimo Nizozemsko. To je upraveno v unijní [směrnici o zlepšení přístupu ke spravedlnosti v přeshraničních sporech](#). O právní pomoc lze požádat s odvoláním na články 23A až 23K zákona o právní pomoci (*Wet op de rechtsbijstand*) prostřednictvím Rady pro právní pomoc v Haagu s použitím standardního formuláře, který je přílohou této směrnice a je pro všechny členské státy shodný.

8 Jaký druh výživného soud pravděpodobně přizná? Jak se výše výživného vypočítá? Může být rozhodnutí soudu přezkoumáno, pokud se životní náklady nebo rodinné poměry změní? Pokud ano, jak (např. prostřednictvím systému automatické indexace)?

Návrh na určení, změnu nebo zrušení výživného na dítě a partnera lze podat soudu. Návrh podává advokát.

Soud při svém rozhodování zohlední potřeby a možnosti (finanční zdroje) jednotlivých stran. Soudci vypracovali doporučení, která mají zajistit jednotné praktické uplatňování těchto pojmů (zpráva o [kritériích pro vyživovací povinnost](#) zveřejněná na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti). Tato doporučení nejsou právně závazná a soudy a strany se od nich mohou v jednotlivých případech odchýlit.

Pro rozhodování soudu mohou mít význam následující druhy příjmů a výdajů (nejde o úplný výčet):

- příjem z práce (výdělek nebo zisk ze samostatné výdělečné činnosti)
- studijní granty
- příjmy z důchodů nebo dávek
- platby nájemného
- aktuální potenciál zvýšení příjmu (potenciální výdělek)
- splátky a úroky z hypoték
- další strukturální měsíční náklady
- pojistné
- finanční závazky vůči jiným osobám
- výše dluhů a jejich splácení.

Změny výše výživného

Dohoda nebo soudní rozhodnutí mohou být následným rozhodnutím změněny, pokud již nesplňují zákonná kritéria z důvodu změny okolností. Novou výši výživného lze také stanovit na základě vzájemné dohody stran.

Indexace podle zákona

Každý rok určí ministr spravedlnosti procento, o které se ze zákona zvýší výživné určené soudem nebo výživné

stanovené na základě vzájemné dohody. Při výpočtu tohoto procentního nárůstu se zohledňuje vývoj mezd v soukromém a veřejném sektoru a vývoj v ostatních odvětvích. Procento indexace se zveřejňuje v úředním věstníku.

Z automatické indexace existuje řada výjimek. Strany nebo soud mohou zákonnou indexaci vyloučit nebo stanovit alternativní metodu indexace.

9 Jak a komu bude výživné vypláceno?

Výživné pro bývalého manžela se platí přímo bývalému manželovi. Výživné pro nezletilé děti se platí přímo jeho rodiči, který má dítě v péči. Mladší dospělí potomci dostávají výživné přímo.

10 Neplatí-li dotčená osoba (dlužník) výživné dobrovolně, jaké kroky je možné učinit, aby byla k placení přinucena?

Pokud je vyživovací povinnost k dítěti a/nebo partnerovi stanovena soudním rozhodnutím a povinný ji neplní, může být plnění vymáháno [Národním úřadem pro výběr výživného \(LBIO\)](#) formou srážky ze mzdy nebo dávek povinného. Plnění povinnosti může vymáhat také soudní exekutor (k dispozici jsou i jiné druhy zabavení majetku). Pokud soudní rozhodnutí neexistuje, musí být věc předložena soudu. Na pomoc by měl být povolán advokát.

11 Popište prosím stručně případná omezení týkající se výkonu rozhodnutí, zejména pravidla ochrany dlužníka a promlčecí a prekluzivní lhůty ve vašem systému výkonu rozhodnutí.

V případě zabavení části dávek nebo mzdy je nutno zohlednit částku, která je od výkonu rozhodnutí osvobozena.

Na případy, kdy dosud nebyla soudním rozhodnutím nebo dohodou stanovena výše platby, se vztahuje pětiletá promlčecí lhůta.

V případě již stanoveného výživného se na uplynulé, ale nedodržené lhůty pro dosažení vzájemné dohody o výživném vztahuje pětiletá promlčecí lhůta. V případě výživného stanoveného soudním rozhodnutím je promlčecí lhůta pro jeho vymáhání dvacet let.

12 Existuje nějaká organizace nebo orgán, které mi mohou pomoci při vymáhání výživného?

V případě prodlení s platbami výživného dítěti anebo partnerovi může být k vymáhání jejich plnění pověřen [Národní úřad pro výběr výživného \(LBIO\)](#) nebo soudní exekutor.

Úřad k tomu musí být pověřen oprávněným. LBIO může v případě potřeby vybírat výživné prostřednictvím nuceného vymáhání. Může například zabavit část mzdy, dávek nebo nemovitého či movitého majetku povinného.

Úřad k tomu musí být pověřen oprávněným. Výživné musí být stanoveno soudním rozhodnutím. Nedoplatek nesmí být v době, kdy je výběrem pověřen úřad LBIO, starší než šest měsíců (LBIO může vymáhat i nedoplatek starší než šest měsíců, pokud bylo rozhodnutí soudu vydáno v průběhu těchto šesti měsíců a byla uložena úhrada výživného ze zpětnou účinností).

LBIO může v případě potřeby vybírat výživné prostřednictvím nuceného vymáhání. Může například zabavit část mzdy, dávek nebo – prostřednictvím soudního exekutora – nemovitého či movitého majetku povinného.

Možnost obrátit se na úřad LBIO je pro oprávněného na výživné bezplatná. Po obdržení žádosti o vymáhání je ještě před samotným vymáháním, s nímž jsou spojeny náklady, učiněn pokus o urovnání věci prostřednictvím mediace a/nebo podáním vysvětlení. Tento postup je zhruba ve třech čtvrtinách případů úspěšný. Pokud však výběr výživného převezme úřad LBIO, hradí vymáhání povinný. Úřad si za výběr výživného účtuje poplatek. Tento poplatek činí 15 % z měsíčních dlužných částek a nedoplateků na výživném. Náklady případné exekuce rovněž nese povinný.

13 Mohou (vládní nebo soukromé) organizace zaplatit namísto dlužníka zálohu odpovídající plné výši výživného nebo jeho části?

LBIO ani soudní exekutor nemohou poskytovat žádné zálohy na výživné.

14 Pokud se nacházím v tomto členském státě a dlužník má bydliště v jiné zemi:

14.1 Může mi pomoci orgán nebo soukromá organizace v tomto členském státě?

Národní úřad pro výběr výživného (LBIO) má rovněž úlohu v oblasti mezinárodního výběru výživného. Jeho vyplývají z nařízení a úmluv, jejichž je Nizozemsko stranou:

Nizozemsko je stranou [Úmluvy OSN o vymáhání výživného v cizině, podepsané 20. června 1956](#) (Newyorská úmluva). Tato úmluva stanoví vzájemnou právní pomoc s cílem usnadnit vymáhání výživného v mezinárodních věcech. V zemích, které přistoupily k Newyorské úmluvě, je jejím prováděním pověřena jedna nebo více institucí. V Nizozemsku je to úřad LBIO.

Od 1. srpna 2014 platí pro členské státy Evropské unie (pro Dánsko pouze částečně) a ostatní smluvní státy Haagská úmluva ze dne 23. listopadu 2007 o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů. Haagská úmluva nahrazuje mezi smluvními stranami Newyorskou úmluvu v rozsahu, v němž se oblast působnosti obou úmluv shoduje. Pokud jde o vztahy mezi členskými státy Evropské unie, má přednost nařízení o vyživovací povinnosti (nařízení Rady (ES) č. 4/2009).

Činnosti prováděné úřadem LBIO a samotnými zahraničními institucemi jako ústředními orgány jsou v zásadě bezplatné. Ústřední orgán nese vlastní náklady spojené s uplatňováním nařízení a úmluvy. Ústřední orgán nesmí navrhovateli účtovat žádné jiné náklady než samostatné výdaje vyplývající z žádosti o zvláštní opatření.

14.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit?

Pokud sami žijete v Nizozemsku, obraťte se na LBIO:

Národní úřad pro výběr výživného ([LBIO](#))

Postbus 8901
3009 AX Rotterdam

Pro využití služeb úřadu LBIO je nutno podat žádost na příslušném formuláři. Tento formulář si lze stáhnout z webových stránek „[Mezinárodní vyživovací povinnost](#)“.

15 Pokud se nacházím v jiné zemi a dlužník v tomto členském státě?

15.1 Mohu svou žádost adresovat přímo orgánu nebo soukromé organizaci v tomto členském státě?

Na žádost oprávněných na výživné, kteří mají bydliště v zahraničí, vybírá rovněž úřad LBIO výživné od povinných s bydlištěm v Nizozemsku. Chce-li oprávněný na výživné, který se nachází v jiném členském státu, žádat výživné po povinném s bydlištěm v Nizozemsku, může se odvolat na systém stanovený úmluvou. Musí se tedy obrátit na odesílací orgán ve své vlastní zemi, který kontaktuje přijímající orgán v Nizozemsku (LBIO). Přijímající orgán podnikne nezbytná opatření, aby výživné získala.

15.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit a jaká pomoc mi může být poskytnuta?

Kontaktní údaje jsou uvedeny v odpovědi na otázku 14.2.

16 Je tento členský stát vázán Haagským protokolem z roku 2007?

Ano.

17 Pokud tento členský stát není vázán Haagským protokolem z roku 2007, jaké právo bude použitelné pro pohledávku výživného podle pravidel mezinárodního práva soukromého? Jaká jsou příslušná pravidla mezinárodního práva soukromého?

Nepoužije se.

18 Jaká pravidla upravují přístup ke spravedlnosti v přeshraničních věcech v rámci EU podle struktury kapitoly V nařízení o vyživovací povinnosti?

Pro rozpracování ustanovení o účinném přístupu a bezplatné právní pomoci podle nařízení o vyživovací povinnosti (a úmluvy o vyživovací povinnosti) v nizozemském právu jsou důležité následující skutečnosti.

L BIO již před vstupem nařízení a úmluvy v platnost působil jako přijímající a předávající orgán v řízeních podle Newyorské úmluvy a jako přijímající orgán vede řízení ve prospěch zahraničních navrhovatelů. Podle článku 6 Newyorské úmluvy podnikne L BIO jako přijímající instituce všechny kroky potřebné k vymáhání pohledávky jménem oprávněného. L BIO vystupuje v mezinárodním řízení o výživném jako účastník řízení vlastním jménem. V řízení na základě návrhu nevybírá L BIO žádný soudní poplatek. L BIO neúčtuje zahraničnímu navrhovateli žádné náklady vzniklé v souvislosti s řízením. Ustanovení čl. 14 odst. 3 úmluvy a čl. 44 odst. 3 nařízení lze použít v souladu s praxí existující podle Newyorské úmluvy. Navrhovatel samozřejmě může zahájit řízení bez právní pomoci (ve smyslu právního zastoupení poskytovatelem právní pomoci), protože ústřední orgán, tj. úřad L BIO, sám poskytuje potřebné služby bezplatně.

19 Jaká opatření přijal členský stát, aby zajistil, že ústřední orgány plní činnosti popsané v článku 51 nařízení o vyživovací povinnosti?

Na základě zákona o Národním úřadu pro výběr výživného (*Wet LBIO*) má L BIO dostatečné možnosti pro plnění úkolů stanovených v článku 51 nařízení o vyživovací povinnosti.

Tento zákon mimo jiné upravuje povinnost řady institucí a útvarů poskytovat úřadu L BIO jakožto ústřednímu orgánu bezplatně informace.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

■ Poslední aktualizace: 20/10/2025

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.